



159

ראושינקען מיט מאנדלען

מעשה לענ פאר אידישע קינדער



ג. קראָפְּלִיאַק

- .1 דער פוייגעל-כאנפער.
- .2 א מאמע.
- .3 א געשלאָג.

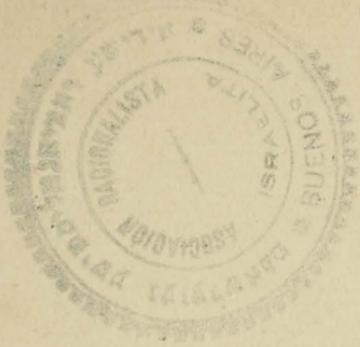
מאקס ג. מייזעל

אידישער פארלֶאנַן פאר לִיטעראָטור און וויסענשאָפט.
424 גראָנד סטראַיט, ניו יאָרָק

1920

200

Copyright by
MAX N. MAISEL
New York, 1920.



דער פוינגעָל-כָּאָפָעָר.

זומער-לָעַב פְּלָעָג שּׁוֹאַלְקָעַ אַ רְגָּעַ אֵין שְׁטוּב נִיטַּזִּי
צָעַן. הָאָט עַר נָאָר גַּעֲקָעַנְתָּ, פְּלָעָג עַר זִיךְ שְׁוִין אַרְיוֹסְדָּרָעָ
חָעַן פָּוֹן הָוּוֹן זִיךְ פַּאֲרָגְרָאָבָעָן אֵין סָאָד, אָז קִינְגָּעָר זָאָל
אַיִּחָם נִיט גַּעֲפִינְגָּן.
אֵין שְׁטוּב אַיִּחָם גַּעֲוָעָן אָוּמְעָטִיג — דָּעַר טָאָטָע
פַּאֲרָטָאָן אֵין גַּעֲשָׁעֶפֶט. דִּי מַאְמָע, וּוֹעֵן עַר קוּמָט אַיִּחָר אַוִּיפָּ
דִּי אַוִּיגָּעָן, שְׁטָרָאָפֶט אַיִּחָם שְׁטָעַנְדִּיגָּ, אָז עַר אַיִּז אַגְּרוֹיְסָמָעָ
„נִיט וּוּלְעָר“. „בַּיְיָ לַיְוָתָעָן אָזָעַלְכָּעָ אַיְנְגָּלָאָךְ לְעַרְנָעָן שְׁוִין
גַּמְרָא...“ אֵין דָעַר עַיְקָר, מַעַן קָעָן אַיִּחָם נָאָךְ שִׁיקָּעָן אַגְּנָגָן
אוֹיךְ...
גַּעֲנָג הָאָט עַר פִּינְטָם. עַר לִיּוֹדָט נִיט, אָז מַעַן זָאָל
זִיךְ מִיט אַיִּחָם שָׁאָפָעָן. אֵין סָאָד אַיִּז עַר פְּרָיִי, טָוָט וּוֹאָסָט
עַר וּוּילָ, לִינְגָט אָפְ שְׁעהָן אֵין קִיהְלָעָן גְּרָאָז, וּוֹאָסָט הָאָט זִיךְ
אָזָוִי גַּעֲדִיכְתָּ צְעוֹזָאָקָסָעָן צְוִוִּישָׁעָן דִּי בּוּיְמָעָר, בַּיִּים הַוִּיכְעָן
פַּאֲרָקָאָן; זִיךְ צְנוּיְפָגָעָמִישָׁט מִיט, „פּוֹיְגָעָל-קָאָשָׁע“, מִיט דִי
בּעַכְעָרָלָאָךְ, „מְשֻׁגְעָנָעָם מָאָז“ אֵין זִיךְ אַבְּעָרָגָעָפָלָאָנְטָעָרָט
מִיט, „בּעַרְשְׁטָלָאָךְ“ פָּוֹן תְּשָׁעָה-בָּאָבָּ.

אַיִּז עַר אַלְיָוָן, טָרָעָפֶט עַר נִיט אַסְתָּרָקָעָן, דָעַר שְׁכָנְיָי
שְׁעָר מִידָּעָלָעָ, וּוּלְכָעָ שְׁפִיעָלָט זִיךְ אַוִּיךְ שְׁטָעַנְדִּיגָּ בַּיְיָ זִיךְ
אֵין סָאָד, פַּאֲרָבָּאָהָלָט עַר זִיךְ אַיִּן גַּאנְצָעָן מִיט גְּרָאָז אֵין
קוּקָט דָוָרָךְ דִי גְּרָאָזָעָן אַוִּיפָּ דִי גַּעֲפִינְטָעָלָטָעָ, קָאָלוֹרְטָעָ, „מַשָּׁה
רְבָנָנוֹס קִיהְעָלָאָךְ“, וּוי זִיךְ קִרְבָּעָן אַיבָּעָר דִי שְׁטָרוֹיְעָלָאָךְ,

ארויף-ארויף, קומען צום שפיין, בלוייבען שטעהן, זוי דא
וואלט געווען דער בריג פון דער וועלט. נעהמת ער א
שטרויעלע און שטרוכעט זוי איזו לאנג, בייז זוי צועפעגען די
צויי פאָר פֿלִינְגָּלְעָן און פְּלִיהָעָן אַיבָּעָר, אַדְּעָר פֿאַלְעָן אַרְוָן-
טער כלומר'שת טויט.

דערהערט ער אַ גְּרִיל, גְּנַבְּעַט ער זיך צו, קוּקֶט אַיהם
און אַ ווֹיְלָע אֵין דִּי גְּרִינְעָן אַוְיְגָעָן, אָוּן כָּאָפָּט אַיהם פֿאָר
ביַדְעָ פֿוֹסְלָאָר אָוּן שְׁפִּיעַלְתָּזִיךְ מִיט אַיהם אֵין קָאָז אָוּן מָוִין,
הָאָלָט אַיהם אֵין פֿוֹסְטָעָל, צְוַעֲפַעַנְתָּזִיךְ הָאָנָט ער זאל קָעָ-
נָעָן אַ שְׁפָרָונְגָּטָן אָוּן הָאָלָט גְּלִיכְךְ אַגְּנָעָגְרִיטָט די צְוַוִּיטָע,
ער זאל קָעָנָעָן אַ כָּאָפְּטָן.

גִּיט זיך אֵין דער גְּרִיל צו אַנְטָלוּפָעָן, לְוִיפְּטָט ער נָאָר
יעַדְעָן שְׁפָרָונְגָּזִינְעָם, צְיַהָט זיך אָוּים אָוּן הָוִיבָט זיך אַוְיָף,
וּוֹי אַוְיָף גְּרִינְעָן כּוֹזָלִילִיט, אָוּן פֿאָקָט ער אַיהם, רִיסְטָט ער
אַיהם אָוּים אַ פֿוֹסְלָל, זוי אַ זְעַגְעָלָע : „גָּעה, דוֹ קָאָלִיקָע, לְאָ-

מִיךְ זְהָהָן וּזְהָהָן זְעַגְעָן.“

וּוְעָרָט ער מִיעָד, צְיַהָט ער זיך גָּאָר אָוּים טִשְׁאָטָעָוּעָן
דָּעַם הַיְמָעָל, צִי פֿוֹיְגָלְעָן פְּלִיהָעָן נִיט. ער וּוואָלָט אלָעָ פֿוֹגָ-
לָעָן גַּעֲכָאָפָּט, אָוּן אַפְּיָלוֹ אֵין דִּי וּוואָלְקָעָנָם זְעַחַט ער טִיכְעָוָן,
בעָרָג, פֿוֹיְגָלְעָן, מְשֻׂוָּהָדִיגָּעָן גְּרוֹיסָעָ גְּרִילָעָן.

פֿאָרָנָאָכָט יָאָגָט ער זיך נָאָר נָאָר שּׁוֹאָלְבָעָן. שּׁוֹאָלְבָעָן
אייז אַ מְצָוָה דִּי קָעְפָּלָאָר אַרְאָפְּצָדְרָעָהָעָן, זְוי הָאָבָעָן דָּאָר גַּעַ-
טָרָאָגָעָן פֿיְיָעָר פֿאָרָן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. נִיט אָוּמוֹיסָט אייז נָאָר
פֿאָרָכְלִיבָעָן אַ רְוִיטָעָר צִיְיכָעָן אָוּנְטָעָרָן חָלְזָעָל אֵין גָּאנְ-
צָעָן זְיַינָעָן זְוי שּׁוֹאָרָץ פֿאָרָשְׁרָפָהָט.

אוֹ אַסְתָּרָקָע אוֹזְ פֿאָרָאָן אֵין סָאָד שְׁפִּיעַלְתָּזִיךְ ער זיך
מִיט אַיהם, באַהָאָלָט זיך אָוּים אֵין גָּאנְזָו אָוּן שְׁפְּרִינְגָּט פֿלְזָ-

לונג אָרוּם אָוּן שְׁרַעַקְט זִי אַיבָּעָר. פָּאָר דֵּי אַלְעַ בְּאַשְׁעָפֶעֶן
נִישְׁעָן אָוּן בְּרוֹאִים, וּוְאָם שְׁוֹאַלְקָעַ הַאֲלָט אִין חָאנְט, הַאֲט
זִי מָוָרָא, אָוּן קָוָמְט עַר צֹ אַיְהָר צֹ מִיט אַ גְּרִיל, אַדְעָר אַ
בִּיהָן, מָאָכְט זִי גּוֹאַלְדָּעָן, קָוָקְט מִיט צְוֹשְׁרָאַקְעָנָן אַוְיָגְעָן אָוּן
בָּאַהֲלָט דֵּי הַעֲנְטָלָאָך אַוְיָפְ הַיְנְטָעָן.
אַכְבָּעָר שְׁוֹאַלְקָעַ גַּעַתְמַז זִי נָאָך וּוּי אַ קְעַלְבָּעָל, אָוּן
קוָקְט נָאָך אַלְעַן וּוְאָם עַר טָוָט.

* * *

אַסְטָרְקָע אִיז אַיְצָט גַּעַשְׁטָאַנְעָן אָוּן גַּעַקְוָקְט, וּוּי שְׁוֹאַלְ-
קָע לְעַגְט צְוֹזָמָעָן אִין סָאָד פִּינְפְּ צִינְגָּעָל אָוּן מָאָכְט אַ פָּאָסְטָ-
קָע פָּאָר פּוֹיגְלָעָן.

— כְּיוּעָל דֵּיר בָּאַפְּעָן פּוֹיגְלָעָן וּוּפְיִיעָל דָו וּוּלְמָט נָאָר
אַלְיָוָן — הַאֲט עַר זִיךְ פָּאָר אַיְהָר בְּאַרְיָהָטָט, אַוְיָפְ גְּנִיךְ גַּעַ-
מָאָכְט פָּוָן פִּיעָר צִינְגָּעָל אַ קְעַסְטָעָלָע, דָעַם אַוְיכְבָּרְשָׁטָעָן צִיךְ
גַּעַל אַונְטָעָר-גַּעַשְׁפָּאָרָט מִיט אַ הַעַלְצָעָל, אַונְטָעָרָן הַעַלְצָעָל אַ
בְּרַעְטָעָלָע אָוּן אַגְּנָעָשָׁאַטָּעָן חַלָּה-בְּרַעְקָלָאָך.

— אַיְצָט לְאָמֵיר זִיךְ בָּאַהֲלָטָעָן — הַאֲט עַר אַוּוּקָ-
גַּעַשְׁלָעָפְט אַסְטָרְקָע אָוּן אַ זִּימְטָן.

אַ מָחָנָה וּוּרְוְבְּלִיעָם הַאֲט זִיךְ מִיט אַ קִינְדָּעָרְשָׁעָר
פְּלָאָפְּלָעָרִי אַרְוֹנְטָעְרְגָּעָלָאָזָט אָוּן זִיךְ צְוֹשָׁאַטָּעָן אַרְוָם פָּאָסְטָ-
קָע. אַ בָּאַפְּטָע יְוָגָנוֹאָרָג הַאֲט גַּעַנוּמָעָן שְׁפָרִינְגָּעָן אַוְיָפְ דֵי
צִינְגָּעָל אָוּן אַרְוָם דֵי צִינְגָּעָל.

אָז עַלְטָעָרָר וּוּרְכָּעָל, אַ מִיּוֹשְׁבְ' דִּיגְעָר אָוּן אַ פָּעָטָעָר,
הַאֲט זִיךְ גַּעַהֲלָטָעָן פָּוָן דֵּער וּוּיְטָעָן, קָרוּם גַּעַקְוָקְט אַוְיָפְ
דֵי יוֹנְגָן פָּאָרָלָאָך אָוּן וּוּי גַּעַוּוֹאָרָעָנָט : זִוְיָט נִיט אַזְוִי פְּרָעָה-
לִיךְ, לְאָזָט אַיְיךְ נִיט פָּאָרָנָאָרָעָן....

די פֿאָרְלָאָךְ הַאָבָעָן אֲבָעָר גַּעַשְׁפְּרוֹנְגָעָן, גַּעַשְׁפְּרוֹנְגָעָן
אוֹן גַּעַפְּיקָט.

שְׁוֹאָלְקָעַ מִיט אַסְתָּרְקָעַן הַאָבָעָן גַּעַטְשָׁאָטְטוּעָט :
— וּוֹיְפְּיעַל וּוּעַסְטוּ כָּאָפָעָן ? — הַאָט אַסְתָּרְקָעַ גַּעַ —
פְּרָעָגָט.

— אָזְן „עַר“ מִיט אַ “זַּי“ — הַאָט שְׁוֹאָלְקָעַ גַּעַעַנְטַיְּ —
פְּעָרָט.

— מִיר וּוּעַסְטוּ גַּעַבָּעָן ?

— וּוֹיְפְּיעַל דּוּ וּוַיְלָסְטַט אַלְיַיְן.

— אַוְיֵיךְ אָזְן „עַר“ מִיט אַ „זַּי“ ?

— גַּעַוְוִים.

— טִים-ם... — הַאָבָעָן זַּיְךְ פְּלוֹצְלָוָנָג בַּי אַיְהָם די אַוְיַגְן -

לֹאָךְ אַגְּנָעָצְנוֹנְדָעָן, — אַיְינָעָרְ גַּעַחְטַ שְׂוִין.....

— אָזְן „עַר“ צַי אַ „זַּי“ — הַאָט אַסְתָּרְקָעַ גַּעַפְּרָעָגָט.

— אָזְן „עַר“ .

— פּוֹן וּוּאַנְעָן דּעַרְקָעָנְסָטוּ ?

— כְּדּעַרְקָעָן. עַר הַאָט אַ דּוֹשָׁוְבַּ אַוְיַפְּן קַעְפָּעַל —

הַאָט שְׁוֹאָלְקָעַ גַּעַעַנְטַפְּעָרָט.

— כְּזַעְהָ גַּאֲרָ נִיט — הַאָט אַסְתָּרְקָעַ אַפְּגַּעַעַנְטַפְּעָרָט.

— מַעַן זַעְחָט אַיְהָם נִיט, דַעַם דּוֹשָׁוְבַּ... — הַאָט שְׁוֹאָלְ-

קָעַ וּזְאַזְנָעַ גַּעַעַנְטַפְּעָרָט.

— קוֹק, קוֹק... — הַאָט עַר נִיט דּעַרְוּוֹיוֹעָן אַרְוִיסְצָוָ-

רִיְידָעָן, וּוֹי דּעַר אַוְיְבָעָרְשָׁטָעַר צִינְגָּעַל — בָּאָזְן ! אַיְזָ מִיט

אַ קְלָאָפְּ צִוְגָעַפְּאַלְעַן.

אַ רְחַמְנָוָתְדִיגָעַר פִּישְׁטָשַׁ, וּוֹי אַ קְלִיְין קִינְד וּוְאַלְטַ פּוֹן

פְּלוֹצְלָוָנָגָן וּוְהַתָּאָגָן אַ קוּוֹוְטַשְׁ גַּעַטְאָגָן, הַאָט אַ שְׁנָיַט גַּעַ-

תָּאָן די לַוְפְּט אַוְן פָּאָרְשָׁטָאָרְבָּאָן.

די גאנצע מהנה ווּרְבְּלִיעַם האט מיט גערויש זיך א
הייב געטאן און צופלייגען. שואל'קע האט זיך א וואָרֶפּ
געטאן פֿון זיין באהעלטניש, אסְתָּרְקָע איז נאָך פָּאָרְכְּלִיּ
בען, אַ צוּשָׁרָאָקָעַנְעַ פֿון קלָאָפּ.

— צוּוֵּי, צוּוֵּי מיט אַמְּאָל! — האט ער געשריין צו
אייהר אין פרויידיגער אוּפְּרָעָגָנוּגָן. — קומּ אַהֲרָן, ווּסְטוּ
זעַהַן — אַן „ער“ אַן אַ „זַי“!

ער האט זוּי אַ גַּעֲנִיטָעַר גַּעֲנִיטָעַן דַּעַם רַעֲקָעַל אַן גַּעַן
וּוְאַלְטַ אַיבְּעַדְעַקְעַן דַּי צִינְגָּעַל, האט ער דַּעֲרוֹעָהָן, זוּי פֿון אַיְזָן
זַיְתָּ שְׁטַעַקְטַּ אַרְוִים אַהֲלָבָעַר פּוֹיְגָעַל, צַוְּגָעַלְעַמְטַ פֿון
צִינְגָּעַל. דַּעַר וּרְבוּבָל רִיחָרֶט זיך אַפְּיוֹלוּ נִוְתָּן, נַאֲרָן אַפְּעָנָגָר
אוּגָעַל מִיט אַ רְוִיטָעַן, רַוְנְדָעַן פָּאָסְקָעַל אַרְוָם, פִּינְטָעַלְטַ
פִּינְטָעַלְטַ אַזְוֵּי מַאֲדָנָעַ צוּ אַיהֲם, זוּי עַם וּוְאַלְטַ זיך גַּעַמְאָטָעַרְטַ
וּוּיְנָעַן....

— וּוְאָם אַיז מִיט דַּעַר פּוֹיְגָעַלְעַ ? — אַיז אַסְתָּרְקָע
צַוְּגָעַקְוּמוּן.

— זיך דַּעַר הַרְגְּעַט — האט שואל'קע גַּלְיְיכְּגִילְטִיגּ
גַּעַנְטָפְּעָרָט.

— גַּעה, קַעַנְסַט נִיט כַּאֲפָעַן — האט אַסְתָּרְקָע אַנְיָן
גַּעַשְׁטָעַלְטַ דַּי לִיְפָלָעַ. — אַ רְחַמְנָה דַּי פּוֹיְגָעַלְעַ....

— אַ גְּרוּסָע וּוּרְדָעַ מִיר, בְּקָעַן כַּאֲפָעַן וּוּפְיִיעַל דַּו
וּוְילְמַט... אַיְינָעַ האַסְטוּ דָּאָךְ !

ער האט זיך אַוְיסְגַּעַצְוִיגָעַן אוּפּ דַּעַר עַרְדַּ, פָּאָרְקוּקְטַ
איַן אַ שְׁפָאָרָע אַיְזָן דַּי צִינְגָּעַל אַרְיִין אַן דַּעֲרוֹעָהָן, זוּי אַ וּוּרְדַּ
בָּעַל זִצְטַ אַ צְוְנוּיְפָגְנְקָאָרְטְּשָׁעַטְעַר מִיט אַוְיפָּגְעַשְׁטָעַלְטַע פָּעַ
דַּעְרָעַן פֿון שְׁרָעַק.

— זוילסט א קוק טאן ווי ער זיצט דארט, דער אורה?
 — האט זיך שואל'קע אויזגעשטעלט.
 — כ'האָב מורה פאָר דער טויטער... — האט אסתה'ר...
 קע געקומט צוּשְׁרָאַקָּעַן, — זיך קען נאָז קומען צוּ חַלּוֹם, ווי
 די באָכָע האט מיר דערצעהַלְתַּן.
 שואל'קע האט זיך צולאָכָט:
 — דו ביוט אָידענע! — האט ער אָזָג געטען
 מיט דערזעלבער מינע ווי זיין טאטַע פֿלְעַגְטַּדְתַּע זָגַעַן צוּ
 דער מאָמען: — אָמעַנְשַׁ אִיז דָּאַם, ווֹאַם? סְאִיז דָּאַך
 אָפּוֹיגֶעֶל...*

אין מיטען שלאָפּ האט שואל'קע דערפֿיהַלְטַן, אָז אִימָעַ
 צער פֿיקְט אַיהם אָזָוֵי לִיכְטַן, ווי מיט אָשְׁנָאַבְּעָלָע. טוֹטַן
 ער זיך אָכָפַן, זעהַט ער אַין דער פֿינְסְטַעַר, ווי אָן אָפְעַן אָוִיַּדְתַּן
 געַל מיט אָרוּיטַען פֿאַסְיְקָעַל אַרוּם, פֿינְטְּעַלְתַּן צוּ אַיהם אַין
 פֿינְטְּעַלְתַּן, ווי עַם ווֹאַלְטַן זיך גַּעֲמַטְעַרְתַּן ווֹיְגַעַן...
 ער האט זיך גַּליַּיך דערמְאַנט אָן אַסְתָּר'קָעַם רַיִד, אָז
 דָּאַם אִיז אַיהם דער פּוֹיגֶעֶל גַּעֲקוּמָעַן צוּ חַלּוֹם אָונָן אָצּוּשְׁרָאַץ
 קענְעַר האט ער שוֹין גַּעֲוָאַלְטַן גַּעֲנוּמָעַן שְׁרִיְעַן: מאָמע... נַאֲרַ
 אַרוּם דָּעַם אוֹיְגַעַל האט זיך גַּעֲנוּמָעַן לִיכְטַעַן אָונָן ער זעהַט
 שְׁוֹין אָגָּנְצָעַ פּוֹיגֶעֶלְעַ, ווֹאַם קוּקְט אָזָוֵי פֿרִינְדְּלִיךְ אוֹיְפַּ
 אַיהם. אָונָן עַפְעַם דּוֹכְט אַיהם, אָז ער קען גַּאֲרַדְתַּן דָּאַך
 „דָּאַם אִיז דָּאַך גַּאֲרַ אַסְתָּר'קָעַ”, ווֹאַנדְעַרְתַּן ער זיך, „אוֹיְפַּ
 מִין ווֹאַרטַּן, אַסְתָּר'קָעַ, נַאֲרַ עַפְעַם מַאֲדְנָעַ, ווי זיך קוּקְט אָוִים,
 אָן אַמְתָּעַר ווֹרְבָּעַל — מיט פֿעַדְעַרְלָאַךְ, מיט אָשְׁהַנְּיַקְעַן
 ווֹיְדָעַלְעַ, מיט פֿאַרְפּוֹצְטַעַ פֿלְיַגְעַלְאַךְ, אָמִילְכָעַלְעַ ווי אָ
 שְׁנָאַבְּעָלָע...”

געהט איהם אפ פון הארצען, קען ער זיך שוין ניט
איינעהאלטען און לאכט זיך פאנאנדען :
— אסתהָרְקָע, וואס האסטע זיך עפעם פארשטעטלט פאָר
א פוייגעלע ?

— וואס פארשטעטלט ? — סוויטשערט עפעם איזו
מאדנע אסתהָרְקָע און ריבט אן איהם מיט ליעבשאָפַט דעם
שנאָבָעַלע, — דו בייזט דאָך אויך אָ פוייגעלע...
— אויך ?
— יע !

ערשטע ער גיט אָ קוּק, מיט אָן אָמָת, ער אִין אויך אָ
וּרְבוּל, אָן אָמָת' ער „ער“. ער וויל אויסשטרעקען אָ הָאנְט,
אָ טָאָפַט אָן צֵי ער האָט אָ דּוֹשׁוֹב אוֹיפֿן קָאָפ — וואס פָאָר
אָ הענטעל, ער האָט גָּאָר אָ פּוֹיְגָעַלְעַן.
— נו, בְּהָאָב אָ לִיגְעַן גַּעוֹזָגֶט ? — פְּרָעָגֶט זיך
אָסְתָּהָרְקָע.

— אוֹיפֿ מִין וּוֹאָרֶט אָן אָמָת — דּוּרְקָעָנְט שְׂוִין ניט
שְׁוֹאָלְקָע זְיוֹן קוֹל, נָאָר ווֹי אָ פּוֹיְגָעַלְעַן וּוֹאָלְט גַּעֲסָוּוּטְשָׁעָרְטָן.
— קענען מִיד פְּלִיהָעָן אויך ?
— אָודָאי !

אוֹן שְׁוֹאָלְקָע דּוּרְפִּיהָלְט זיך אָזְוֵי גְּרִינְג אָון לְוַפְּטִיגַן,
וְיַי ער וּוֹאָלְט גָּאָר קִיּוֹן בְּיוֹכְעַל ניט גַּעהָאָט, נָאָר אִין גַּאנְצָעָן
בְּאָשְׁטָעָהָט ער פּוֹן דִּי פּוֹיְגָעַלְעַן :
— לְאָמִיר פְּלִיהָעָן !

— לְאָמִיר.

שְׁוֹאָלְקָע גִּיט זיך אָ הוֹיְב : „אוֹיפֿ מִין וּוֹאָרֶט עַם
פְּלִיהָט זיך“, וּוֹאָנְדָעָרֶת ער זיך נָאָר אַלְז אַבְּסָעָל.
אָסְתָּהָרְקָע פְּלִיהָט אִיהם נָאָר. זְיוֹן צִירְקָלְעַן אַרוֹם דִּי

שטוּב אָנוֹ שְׁוֹאַלְקָעַ הָאָט אֹזֶן גַּעֲפִיהָלֶ, אֹזֶן דָּרְקָעַ זִיד אַרְאָפֶן-
לְאָזְעָן אַוְיְפֵן חַעֲנָגָלְאָמֶפֶן, אַוְיְפֵן גַּעֲזִיםַם פָּוּן דָּרְקָעַ שַׁאֲפָעַ
סְּפָרִים, וּוֹאוֹ עָרְוַוְילַ נָאָרֶ.

— וּוֹאָסֶם וּוֹעַלְעָן מִיר דָּא פְּלִיהָעָן? — וּוֹעַנדְתָּ זִיד
שְׁוֹין שְׁוֹאַלְקָעַ, — מִיר קַעַנְעָנוּ נָאָר טַאֲטָעַ-מַאֲמָעַ אַוְיְפָוּעַקָּעַן.
לְאַמְּיר גָּאָר אַרְוִיסְפְּלִיהָעָן אַיְן דְּרוּיסָעָן.
— לְאַמְּיר.

— דָּוָרָךְ וּוֹצָאנָעָן?

— דָּוָרָךְ וּוֹצָאנָעָן אִיךְ בֵּין גַּעֲקוּמָעָן, דָּוָרָכְן צַוְּבָרָאכְבָּעָנָעָם
שׁוּבָן.

— וּוֹאָהָיַן זָאָלָעָן מִיר פְּלִיהָעָן, צֹ אָנוֹן אַיְן סָאָד, אַדְעָר
צֹ דָרְקָעַ מַוְּהָמָעָן אַוְיְפֵן פְּלָאָץ?
— וּוֹאוֹ דָו וּוֹיְלָסְטָן.

— לְאַמְּיר גָּאָר פְּלִיהָעָן וּוֹיְיטָן, וּוֹיְיטָן.

— לְאַמְּיר פְּלִיהָעָן.

שְׁוֹאַלְקָעַ הָאָט זִיד אַחֲרָיָהָן גַּעֲטָמָאָן אַיְן הַיְמָעָל, זִיד צֹ-
פְּלוֹיְגָעָן אַיְן אַקְאָרָאָהָאָד, אַיְבָּעָגָעָלְוִיגָּעָן דִּי שִׁינְדָּעַלְ-דַּעֲכָעָר
פָּוּן זַיְעָרָ שַׁטְּעַדְמָעָל, דָעַם שְׁפִיןַן קְלִוִּיסְטָעָר, אָנוֹן זִיד אַוּוּקָ-
גַּעֲטָרָגָעָן אַיְן פָּעָלָד אָרְיִין. שְׁוֹאַלְקָעַ קָוָקָט אַרְוָנָטָעָר, זַעַחַת
וּוֹיְעָרָ טַיְכָעָלָן שְׁנִירָעָלָט זִיד אָונְטָעָן, וּוֹיְ דִי גַּעֲקָרִיוֹעָלָטָעָן
קָעָפָ פָּוּן דִי בּוּיְמָעָרָ שְׁוֹוִינְדָּלָעָן.

אַמְּחָנָה טַוְּבָעָן, וּוֹי אַקְלִירָטָעָר וּוֹאַלְקָעַנְדָּעָל, הָאָט
זִיד בְּאַוְיְזָעָן אַיְן הַיְמָעָל, שְׁוֹאַלְקָעַ הָאָט זִיד פָּאַרְוּוֹאָלָט פָּאָרָ-
מַעְסָטָעָן זִיד מִיטָּזָיָן אַיְן גַּעֲשָׂוִינְדִּקִּיטָּם, אַיְן עָרְוַוְילְ-גַּעַ-

וואָרְפָּעֵן שְׁטִינְגְּדָעֵל מִיט אַיְמָפָעַט דּוֹרְכְּגַעְפְּלוֹיְגָעֵן דּוֹרֶךְ דִּי
טוֹבְּעֵן אָוּן מִיט גָּאוֹה אַ פְּרָעָג גַּעֲטָאָן אַסְתָּרְקָעֵן :
— וּוּעָר אַיּוֹ פְּלִינְקָעֵר ?

אַסְתָּרְקָעֵל הָאָט אִיהָם אַבְּעָר נִיט גַּעֲנְטְּפָעַרט, נַאֲר פָּאָר-
צְוֹוַיְפָּעַלְתַּאְן אַ גַּעַשְׂרִי גַּעֲטָאָן. אָוּן בְּאַלְדַּ הָאָט שְׁוֹאַלְקָעֵל
דּוֹרְעוֹהָן וּוּי אַ יַּאַסְטְּרָעָב שְׁרוֹיְפַּט זִיךְּ אִין הַיְמָעָל, וּוּי עָר זָאל
אוַיְסְקָלְיְיבָעֵן אַוִּיפַּט וּוּמְעָן זָאל עָר זִיךְּ אַ לְאֹזְ טָאנְ, צִי אַוִּיפַּט זִיךְּ
צִי אַוִּיפַּט דִּי טְוִיבָעֵן.

— גַּעַשְׂוִינְדָּעָר, אַסְתָּרְקָעֵל ! — שְׁרִיְּטַע מִיט אַלְעָ
כְּחָות, — פְּלִיה ! עָר פְּלִיהָט אַוִּיפַּט אָוּנוֹ...
אַסְתָּרְקָעֵל עַנְטְּפָעַרט נִיט, נַאֲר זִיךְּ טְרָאָגָעֵן זִיךְּ אַרְוִיְּפַּט
אַרְאָפַּט, אַרְאָפַּט-אַרְוִיְּפַּט, פְּאַרְנְעַהָמָעָן זִיךְּ רַעֲכָטָס אָוּן וּוּאָרְפָּעֵן
זִיךְּ לִינְקָעֵן אָוּן דּוּר יַאַסְטְּרָעָב אַלְעָ נַאֲךְ זִיךְּ אָוּן נַאֲר זִיךְּ.
שְׁוֹאַלְקָעֵל קוּקְטַּא, וּוּי וּוּיְטַטַּא דָאָם אַוִּיגְטַּא כָּאָפַּט, אַלְעָ אַ
פְּרִיְּעָר הַיְמָעָל אָוּן אַ פְּלָאָכָעַ עַרְדַּא, נַאֲר אַוִּיפַּטְזַן הַאַרְיוֹזָאָנְטַטְזַן טָוּנָא-
קָעַלְטַט עַפְּעָם...
— פְּלִיה, פְּלִיה ! — שְׁרִיְּטַע אַלְעָ צִוְּ אַסְתָּרְקָעֵן.

אַסְתָּרְקָעֵל עַנְטְּפָעַרט אִיהָם נִיט. נַאֲר עָר פִּיהָלָט אִין
וּוּאָסְ פָּאָר אַן אַנְגָּסָט זִיךְּ פְּלִיהָט...
— פְּלִיה, פְּלִיה ! ... — מַונְטָעָרְטַט עָר זִיךְּ אַלְעָ אַוִּיפַּט, —

נַאֲךְ אַ וּוּיְלָעָ אָוּן מִיר זַיְנָעָן אִין וּוּאָלְדַּ.
דּוּר יַאַסְטְּרָעָב אַיּוֹ אַגְּנָעְפְּלוֹיְגָעֵן זִיךְּ אַ וּוּינְטַט, הָאָבָעָן
זִיךְּ זִיךְּ אַ וּוּאָרָף גַּעֲטָאָן אָוּן אַ זַּיְטַט, עָר נַאֲךְ זִיךְּ, זִיךְּ וּוּידָעָר
צּוּרִיקְטַּא. אַזְוִי הָאָבָעָן זִיךְּ זִיךְּ אַרְוּמְגַעְדְּרָעָתַט, בִּיוֹ זִיךְּ זַיְנָעָן
אַרְיִין אִין וּוּאָלְדַּ אָוּן זִיךְּ פְּאַרְשָׁלָאָגָעָן אַונְטָעָרְטַט צְוֹוַיְגָעָן, וּוּאָ
דּוּר יַאַסְטְּרָעָב הָאָט שְׁוִין נִיט גַּעֲקָעָנְטַט צּוּקְמָעָן.
— אַסְתָּרְקָעֵל ! נִיטְאָ וּוּאָסְ מַעְהָרְטַט מַוְרָא צִוְּ הָאָבָעָן —

האט שואל'קע געקוקט ווי אסתר'קע האט זיך צו איהם צו געטוליעט.

— כ'בין מייד און כ'זוויל עסן — האט זיך אסתר'קע געקלאנט.

— מיר'ן זיך אראפלאוזען אויף דער ערדים, וועלען מיר קרייגען עסן אויך — האט שואל'קע פֿאַרְזִיכְעֶרטַט. — לאמיר.

— גערעדט-געטאגן. שואל'קע מיט אסתר'קען שפרינן-גען אונטער און פֿיקען — זוכען מיט די שנאכבעלעך — ניין, גארנישט ניטא, נאך הווילער מאך ארום און צוקראכענע שוואמאמען.

— איך חלש עסן... — צעווינט זיך פֿלְצְלְונְג אסתר'קע.

— מיר'ן מזען פֿליהען אהים — פֿאַרטְרָאַכְט זיך שואל'קע.

— וויאט אהים? — פרענט זיך נאך אסתר'קע.
— כ'זווים ניט. כ'זעל פרעגען ביי „א זענער“, וועט ערד מיר זאגען.

שואל'קע האט אפגעוצט א גרייל.

— וואו איז מיין הים? — פרענט ער.

— זוער ביזטו? — פרענט דער גרייל און קוקט אהם אן מיט די גריינע אויגען.

— איך בין שואל'קע.

— אה, שואל'קע דער „פֿיסְעֵלְ רַיְסְעֵר“, כ'זעל דיר ניט זאגען.

שואל'קע גיט זיך א ווארכַ א פֿיך טאגן, אבער דער גרייל

שפרינגעט אָפּ אָונֵ גְּרִילְצֶט פֿוֹן לְאָכָעָן : שׂוֹאַלְקָעַ דָּעַר פִּיסְעָל
רייסער ווועט דָּא אַוְיסְגָּהָן פֿוֹן הָוְנְגָעָר .

— כְּשַׁטָּאָרָב עַסְעָן — ווַיְוִינְתָּ אַסְתָּרְקָעַ .

— כְּזַוְּעַל מַעֲהָר נִיטָּ רַיְיסָעָן, זָאג — רַוְפְּטָ שׂוֹאַלְקָעַ .

— שׂוּעוּרְסָט זִיךְ ? — הָעָרָת אַוִיפָּ דָּעַר גְּרִיל צָו לְאָ
כָּעָן .

— כְּשַׁוּעָר זִיךְ .

— פְּלִיה אַרְוִים פֿוֹן וּוְאַלְדָּ, פָּאָרְגָּנָעָם זִיךְ רַעֲכָתָם, דָּעַר
נָאָךְ לִינְקָמָ, וּוּסְטוּ זַיְן בַּי זִיךְ אַיְן אַיְן סָאָד .

— אָנָּ אַמְּתָ ?

— גְּעוּוּוּם !

— אָבִי אִיךְ הָאָב גַּעֲמִינְט, וּוּ וּוּיְתָ מִיר זַיְנָעָן .

— דָּאָם הָאָט דָּעַר יַאֲסְטָרְעָב אִיךְ גַּעֲטְרִיבָעָן אַיְן קָאָךְ
רַאֲהָאָד — הָאָט אַפְּגַּעֲגַּרְיְּלִצְטָ דָּעַר „זַעֲגָעָר“ .

— זַיְיָ גַּעֲזָנְד !

— הָאָלְטָ וּוּאָרָט !

שׂוֹאַלְקָעַ קָוְקָט זִיךְ אַרְוָם, טַאָקָעַ, אָט אַיְזָ דָּעַר סָאָד !
אָט זַיְנָעָן נָאָךְ דִּי אַוְיְגָעַשְׁתְּעַלְתָּעַ צִינְגָּל אָונֵ דִּי שְׁטִיקָלָאָךְ
חָלָה אַרְוָם .

לְאָמִיר זִיךְ טַאָקָעַ אַרְאָטְפָּלָאָזָעָן אַיְן סָאָד — שַׁלְאָגָט
פָּאָר שׂוֹאַלְקָעַ .

— לְאָמִיר .

— אִיךְ חָלָשׁ עַסְעָן ... — קָוְקָט אַסְתָּרְקָעַ מִיטָּ גַּיעַד
רַיְגָעָ אַוְיְגָעַלְאָךְ אַוִיפָּ דִּי צַוְּשָׁאָטְעָנָעַ בְּרַעְקָלָעַ . — וּוּ מִינְ-
סְטוּ, קָעָן אִיךְ עַסְעָן דִּי חָלָה ?

— קָעְנָסָט עַסְעָן, רַיְגָעָ חָלָה, אַוִיפָּ מִין וּוּאָרָט, כְּהָאָב

אליאן צוֹשָׁאַטְעָן, פֿאַרְזִיכְעָרֶט שְׂוֹאַלְ'קָעַ, — אָוָן וּוָאָם אַרְטָ
אָנוֹן, מִיר זַיְנָעַן דָּאָךְ סִיְּ וּיְ פֿוֹיְגָעָלָאָךְ.
אָוָן זַיְיְ שְׁפְּרִינְגָּעַן אַיְבָּעָר דִּי צִיגְעָל אָוָן פֿיקָעַן מִיטְ דִּי
שְׁנַעֲבָעָלָאָךְ, אָוָן פֿלוֹצְלָוָנָג — בָּאָץ! דָּעָר אַיְבָּעָרְשָׁטָעָר צִיְּ
גָּעָל אִיז צְוָגָעָפָאַלְעָן.
אַ וּוּהַתְּאַגְּלִיכְעָר פֿיְשְׁטָשְׁ הָאָט דָּוְרְכָּגְעָשְׁנִיטָּעָן דִּי
לוֹפְּטָ. שְׂוֹאַלְ'קָעַ זַיְצָט אַוְיָפְּ דִּי צִיגְעָל מִיטְ אַיְפָגְעָשְׁטָעָטָע
פֿעַדְעָרָעָן פֿוֹן שְׁרָעָק אָוָן אַסְתָּרְקָעַ לְגַטְטָ אַ צְוָגָעָקְלָעָטָע
אָוָן אַיְין אַוְיָגְפֿינְטָעָט בַּיְּ אַיְהָר אָוָן פֿינְטָעָט, וּיְ סְ'וָאַלְטָ
זִיךְ גַּעַמְאַטְעָרָט וּוּיְנָעָן...
פֿוֹן שְׁרָעָק הָאָט זִיךְ שְׂוֹאַלְ'קָעַ אַיְפָגְעָכָאָפְּטָ.

א מאמע.

אין זונען-שיין באדט זיך דאמ שטעדטעל אין טאל.
ארומגערינגעטל מיט בערג, זיינען די שפיצען באוואקסען מיט
וואלד, די משופע'דיגע זויטען אויסגעפוצט אין תבואה-פעל-
דען און לאנקען.
אונטערן, צופסען שפיעלט און פיעטצעט זיך דער
טייך ארום ווי א צוגעלאזען קינד.

פאר יומ טוב איזו יומפ פררי פון חדר. ווי שטענדיג,
האט ער קייןעם אין שטוב ניט דערצעעהלט און איז זיך אוועק
אין סאמנע-וואלד קליבען בעתקען (שווועלע).
ער ווים, ער האט זיך שיין פארשפנטיגט. די מא-
מע קוקט שיין די אויגען אוים. אבער ער האט נאך א סך
צו טאן: ער מוז נאך אנקלייבען שווארצע יאנגעדים פון
וועלכע ער אליאן נאך ווים, "אנ'ערטעל"; ער מוז נאך אריפ-
קלעטערען א קוק טאן צו זיין געסט פון וועווערקרים —
זעם קליאנינקע, געלינקע זיינען זיי דארטען; ער האפט
נאך צו געפינען אויך האזענע ניסלאך אונטערן אין נאפסען
וואלד.

צווישען די אלשענע און ניסען-בוימלאך, איינגע-
פלאנטערט אין ווילדע האפען און קראפיווע, דארפערן שיין
זיין צייטיגע ווינטערדייגע מאלינעם, קלערט ער, "ב'וועל-
זיי אויך אנקלייבען. אפשר וועל איך קענען זיך פארענמא-

פערען פאר דער מאמען — זעה, וואס כ'האכ אַנְגָּעָבָּרָאַכְּטָן : בעטקעם, שוואָרצע יאנגעדעַם, האזענע ניסלעַד און אפשר נאָך ווינטערדיינע-מאַלִּינֶעָס אוֹיך" ...

און ווינטער טראָכְטָעַר, אָזֶן מַעֲן וּוּעַט זִיךְ נַאֲךְ דָּאָרָה-
כען אוֹיךְ גַּיְיךְ אֵבָד טָאָן אוֹיךְ, אָזֶן דִּי מַאֲמָעַ זָאָל נִימְטָן וּוּיְ-
סְעַן... ווַיְיַלְּ פָּאָרְנָאַכְט אַיְזָן דָּאָם וּוּאַסְעָר וּוּאַרְיָים — מַחְיָהָן
דִּיגְן ! אֵחָזֶן אַיְזָן „קָעְסָעַלְגָּרוֹבְּ“, ווֹאוֹ פָּוּן פָּאָרְכִּישָׁוֹפְּטָעַן
וּוּמְפָּאַיְן וּוּאָלָהָן, פָּוּן אָוְנְטָעַרְן תָּהָוָם קָוְמָט אַרְאָוִים דָּעַר "וּאָ-
סְעַר מְעַנְשָׁן" אָוָן שְׁלַעְפָּט אַרְאָב צָוָם גְּרוֹנָד אַזְעוֹלְכָעַ קְלִינָעַן
אַינְגָּלְעָד וּוּיְ ער אָוָן וּוֹאוֹ זַיְן וּוּאַרְפָּעָן אַרְיָין אַלְעָיְ אַהֲרָה אֵ-

קָאָצָן פָּאָר אֵכְפָּרָה...

אַבְּכָעַ הַלוֹּאִי טְרַעְפָּט עָרְ נַאֲךְ דָּעַם בְּעַלְעַנְגָּהָם זָוָהָן
מִימְטָר פָּאָר פָּעָרָה, אַיְזָן פָּעָרָה וּוּעַט עָרְ אַיְהָם שְׂוִין גַּעֲבָעָנוּ
צָוָם אַוִּיסְבָּאָדָעָן. דָּעַם בְּעַלְעַנְגָּהָם זָוָהָן וּוּיְם, אָזֶן עָרְ קָעָן.
אוֹיבָן נִימְטָן, וּוּעַט עָרְ זִיךְ וּוּידָעָר אַנְטְּשָׁעָפָעָן אָזֶן וּוּידָעָלָן,
דָּאָנָה אַיְהָם — אַבְּיָ אַרְיָבָעָרְשָׁוּיְמָעָן דִּי „קָעְסָעַלְגָּרוֹבְּ“ אָוָן
אוֹיךְ זְיוּוֹיטָעָן בְּרָעָב אֵיְזָן מַחְיָה זִיךְ צָוָם קְיֻיקָּלָעָן נַאֲקָעְטָעָר-
הַיְדָ אַיְבָּעָרָן לְאַנְקָעָ !

דָּעַר פָּאָרְנָאַכְט קָוְמָט אָזֶן עָרְ אַיְילָטָן. פָּוּן אֵפָאָ-
לִיאָנָעָ זְהָתָה עָרְ, דִּי זָוָן הַאָטָן זִיךְ וּוּיְ אֵרְוִיטָעָר טִיְּךְ צִוְּשָׁוָאָרָ-
מָעָן אַיְבָּעָרָן הַיְמָעָל, אַיְזָן זְוִיתָן אַיְזָן בְּאַדְעָקָט מִימְטָר גַּעֲדִיכְטָעָ-
וּוּאַלְקָעָנָם אָזֶן סְזָוָרָט טְוָנְקָעָלָעָר. אַיְצָטָן וּוּעַט שְׂוִין בַּיִּ-
אַיְהָם לְאָנָגָן נִימְטָר דְּוַיְעָרָעָן. דִּי פָּאָדָעָשָׁוּעָלָעָד זְיִינָעָן בַּיִּ-
גְּלִיטָשָׁגָן פָּוּן דִּי פָּעְכִּינָעָ נַאֲדָלָעָן, עָרְ גַּעַתָּה אָזֶן גְּלִיטָשָׁטָן זִיךְ
— עָרְ גִּיטָּה זִיךְ אֵזְעַצְּ-צָוָן, אֵגְלִיטָשָׁן. אָזֶן אַטָּה עָרְ אֵין
נַאֲסָעָן-וּאָלָהָן.

סְאָרָא מַאְלִינֶעָס ! עָרְ חַאַטָּ זִיךְ גָּאָרְנִיתָ גַּעֲרִיכָת —

גרוייסע און אַנְגָּעָשָׂאַטָּעַן! זיי זיינען אֹושׁ שׂוֹאָרֶץ פֿוֹן אַנְ-
געַנְאָסָעָנָעָם זָאָפָט. די שׂטַעַכְיִגְעַ שׂטַעַקְעַלְאַךְ בּוֹיְגַעַן זֵיךְ
אַרְוָנְטָעַר.

ער וואָרְפַּט זֵיךְ אַיְן די צְנוּנוֹיְפְּגַעַפְּלָאַנְטְּעַרְטָעַ הַאֲפָעָן,
ברַעַכְתְּ אַיְבָּעָר אַזְּנָעַמְדָּעַט אַיְזְנָעַט אַיְזְנָעַט
אַ-אַ, עַר וּוּט זֵיךְ אַנְקָלְיִיבָּעַן אַסְ-...

פְּלוֹצְלָוָנָג אַזְּ עַפְעָם פָּאָרְבָּי אַיְהָם דּוֹרְכְגַעַפְּלַוְיִגְעַן אַזְּ
זֵיךְ אַוְעַקְגַּעַשְׁטָעַלְט אַנְטְּקָעַגְעַן אַוְיָף אַנְ אַוְיָסְגַעַפְּוִילְטָעַן פִּיעָן.
ער האַט זֵיךְ אַיְנָגָאנָצָעַן אַנְגָּעָצָונְדָעַן אַזְּנָעַמְדָּעַט אַעַטְמָעַם.
ער זַעַחַב אַ וּאַסְעַר-פְּוִיגְעַל שְׁפְּרִינְגַּט פָּאָרוֹיכְטָיגְעַן
אַרוֹם אַזְּנָעַמְדָּעַט מִיטְן' צְוִישְׁטָרְיוּפְּטָעַן וּוִידְעַלְעַ.
כְּבָעַן זֵיךְ שׂוּועָרָעָן, סְאיַז אַ גַּעַסְטָ... — גַּיט אַיְהָם
אַ קְלָאָפְּ אַיְן הַעֲרָצָעַל. כְּבָעַל הַאֲבָעַן מִיטְן וּוּאַסְ זֵיךְ גְּרוּם
צַוְּהַלְתָּעַן אַיְן חַדְרָ: אַ גַּעַסְטָ פֿוֹן וּוּעוּרְקָעַם הַאֲבָאַיךְ
שְׁוִין, אַיְצָט — פֿוֹן וּוּאַסְעַר-פְּיִיגְעַלְעַךְ".

ער האַט זֵיךְ פָּאָרְטָאַיְטָ: „זָאַל אַיךְ נַאֲרַ זַעַהַן, וּוּאוֹ
זֵיךְ שְׁפְּרִינְגַּט אַרְיָין, וּוּלְעַן זֵיךְ שְׁוִין זַיְן מִינְגַּע...!
נַאֲרַ דָּסְמָ פְּיִיגְעַלְעַ האַט אַיְהָם דּוּרְשְׁפִירָט, אַזְּנָעַמְדָּעַט
פֿוֹן דָעַר זֵוִית אַוְיָף אַיְהָם אַ קְוָק גַּעַטָּאָן, אַפְּגַעַפְּלַוְיִגְעַן אַ שְׁטִיְ-
קָעַל אַזְּנָעַמְדָּעַט אַוְיָף אַ צְוֹוִיטָעַן בּוּסִים, בְּאַחַלְתָּעַנְ-
דִּיגְעַן זֵיךְ אַונְטָעַר צְוַיְיגַעַן, וּוּי דָאָרְטָעַן וּוּאָלָט גַּעַזְוּן דָעַר
גַעַסְטָ.

„גַּיְין, וּוּסְטָ מִיךְ גַּיט אַפְּנָאָרָעָן. כְּבָעַל אַזְּוִי לְאַנְגָּ-
וּוָאָרְטָעַן, בֵּין דָו וּוּסְטָ מַזְוָעָן אַרְיָינְפְּלִיהָעָן", טְרָאָכְט עַר.
אַ צְוֹוִיטָעַ אַזְּנָעַמְדָּעַט אַלְדְּ צְגַעַפְּלַוְיִגְעַן אַזְּנָעַמְדָּעַט
אַוְיָף' זָעַלְבָעַן פִּיעָן. די עַרְשָׁטָעַ האַט פָּאָרְצְזְוַיְוּפְּלָט אַ
סְוּוּיְסְטָשָׁעַר גַּעַטָּאָן, וּוּי אַנְזָגְעַנְדִּיגְעַן, אַזְּ דָאַ לְוַיְעַרְטָ אַ שְׁוֹנָאָ.

זוי האבען זיך געדראהט און אַרוֹמְגָעֶפְלוּיגָעַן. ער אייז די נאנצע צוית געלעגען צוֹנוּפְגָעָקָרְטָשָׁעַט אַיִן די קוֹסְטָעַט אַוְן גַּעֲטְשָׁאַטְטוּוּעַט. סְאֵיז אַיְהָם מִיט אַמְּאַל הַיִּם גַּעֲוָאַץ רַעַן... ער זעהט אייז פּוֹינְגָּל האט זיך שטייל אַרְיוֹנְגָּעַן'גַּנְבָּה' עט, אַוְן גַּאַר עַפְעַם אַונְטָעַר אַוְאַרְצָעַל.

„אט גַּאַר, אַכְּבִּי אַיךְ האַב גַּעֲמִינְתָּ אַיִן פִּיעָן“... ווי די צוֹוִיטָע. אייז אַרְיוֹן, האט ער שוין גַּאַר נִימְט בָּאַיִן מַעֲרַקְט, גַּאַר ער האט פָּאַרְשָׁתָאַנְעַן, אוֹ זַי אַיִן אַינְוּעָנִיג. שטיילְינְקָרְהִיָּט האט ער זיך גַּעֲנוּמָעַן שָׁאַרְעַן צָוָם גַּעַסְטָט. מִיט האַרְצָקָלָפְעַנִּיש האט ער אַרְיוֹנְגָּעָרְקָט די האַנט אַונְטָעַרְן פִּיעָן... אַ גַּעֲשָׁרִי גַּעֲטָאַן אַוְן בָּאַלְד אַרְיוֹסְגָּעָכְאָפְט די האַנט צָוִירִיק. פּוֹן וּוְהַטָּאג האט ער אַגְּנָהָיוּבָעַן שְׁפְּרִינְזָגָעַן אַוְיָף אייז פִּיסְעַל אַוְן בְּלָאַזְעָן אַוְיָפְּזָן צְבוֹלְוִיטִיגְטָעַן פִּינְגָּעָר. אַ שְׂטִיק הָוִית האט זַי אַיְהָם אַוְיָסְגָּעָפִיקָט מִיטְזָן שָׁאַרְפָּעָן, דִּינְעָם שְׁנָאַבָּעַל. אַוְן מִיט אַמְּאַל — באָז! אַוְן די בִּידְעָ פּוֹינְגָּעַן זַיְנָעַן פָּאַר זַיְנָעַן אַוְיָסְגָּעָפְלוּיגָעַן, אַוְן פָּאַר-פָּאַלְעָן!

ער קוֹקָט זיך אַרְוּם — שְׁטָאַק-פִּינְסְטָעַר, אַוְן ער אייז אַיְנְיַינְקָעָר אַלְיָוִן, בַּיִּ נְאַכְּט אַיִן וּוְאַלְד. ער צְאַפְעַלְט זיך פּוֹן שְׁרָעָק. ער וּוּוִים: וּוְעַלְפָּנִים נְיַשְׁטָעַרְעַן בַּיִּ נְאַכְּט, אַוְן ער-גַּעַץ אַיִן מִיטָּעַן וּוְאַלְד — דָּעַר פָּאַרְכִּישָׁוֹפְטָעַר זְוַמְּפָ מִיטְזָן וּוְאַסְעָר-מַעְנָשָׁה, מִיט זַיְנָעַ שְׁרָעָקָעַן, וּוּאַסְפָּאַרְגָּרְט אַלְעָמָעַן אַוְן פּוֹן וּוְאַנְעַן קִינְגָּרְקָהָרְט זיך נִימְט אָוָם. אַוְן דָּעַר וּוְאַלְד אַיִן שְׂטִיל — דָּעַר וּוְאַלְד שְׁוּוּיגָט.

פְּלוֹצְלָוָגָג האט אַ בִּיּוֹעָר פִּיף זיך דָּוְרְכָגְעַטְרָאַגָּעַן דָּוְרָכְזָן וּוְאַלְד. די בּוּיְמָעָר האבען צוֹצָאַרְנָטָע אַגְּנָהָיוּבָעַן הַודְזָשָׁעָן, ווי אַ בִּיּוֹעָר האַנט וּוְאַלְט זַי גַּעֲשִׁוּבָעָרְט די צְאוֹוָאַקְסָעָנָע.

קעפַ. אַ שְׁלָאַקְסְ-רַעֲגַעַן הַאַט אַ גָּם גַּעֲמָזֵן אֹן מִיטַ גַּעַ-
רוּישַ אַנְגַּהוּיְבָעַן פַּוִּיקָעַן אַיבָּעַר דִּי בַּלְעַבָּרַ.
פָּוֹן שְׁרַעַק לְאַזְוֹת עָר זִיךְ לְוַיְפָעַן פָּוֹן וּוְאַלְדַ אַרוּים, נַאֲרַ
דִּי פִּינְכְּטָעַרְנִישַ בַּאֲגַעַגְעַנְט אַיְהָם פָּוֹן אַלְעַ זַיְתָעַן אֹן עָרַ
וּוַיִּסְטַ, וּוְאַוְהַיַּן צַו לְוַיְפָעַן. עָר פַּלְאַנְטָעַרְט זִיךְ נַאֲרַ אַיְהָם
וּוְיַלְדָעַ הַאֲפָעַן, וּוּמְשֻׁוְנהָדִינְגַע לְאַפְעַם צַיְהָעַן זִיךְ נַאֲרַ אַיְהָם
דִּי אַרְוִיסְשְטָאַרְצָעַנְדַע וּוּאַרְצָלָעַן. עָר פַּאֲלַט אַיבָּעַר זַיְיַ, הַוִּיבָּט
זִיךְ אַוְיַף אֹן פַּאֲלַט וּוּיְעַדָּר, עָר בְּרִיחַת זִיךְ אֹן דִּי שְׁטַעַכְעַדְיַגְעַ
קְרַאְפִּיוּעַ. קְאַלְטָע שְׁטַרְאַמְעַן וּוּאַסְעַר נַעֲצַעַן אַיְהָם דָוֶךְ
אֹן רִינְעַן אַיְהָם אַיבָּעַרְן לִיבַּ. עָר פַּאַרְזְשָׁמוּרָעַט דִּי אַוְיַ-
גַעַן פָּוֹן דִּי בַּלְעַנְדָעַנְדַע בַּלְיְצַעַן, קְנוּלְעַן-זָוַיְוַי פַּלְיָיקָעַן זַיְיַ דָעַם
הַימָעַל ; דּוֹכְט אַיְהָם, אַט נַעֲבַעַן אַיְהָם פַּאַרְטְוִיבָעַן דִּי דָוֶ-
נְעַרְעַן, שְׁפַאֲלַטָעַן זִיךְ בּוּיְמָעַר אֹן וּוּעַלְעַן אַיְהָם אַיְן פִּיצְלָאַךְ
צַוְהָאַקְעַן.... עָר וּוֹיל זִיךְ צַוְטוֹלְיָעַן צַו אַ בּוּיַם, נַאֲרַ
סְטְרִוִיסְעַלְט אַיְהָם עַפְעַם אַיְן גַּאנְצַעַן. פִּיעַרְדִּיגַע קוּלְעַן
דְּרַעְהָעַן זִיךְ אַיְהָם פָּאַר דִּי אַוְיַיגַעַן. אַיְהָם דּוֹכְט, אֹז עַד
הַוִּיבָּט אֹן זַיְנָקָעַן — פַּאַרְזִינָקָעַן אַיְן פָּאַר'כִּישְׁוֹפְטָעַן זַוְמָפַ
אֹן עָר צַפְעַלְט אַיְן גַּאנְצַעַן, שְׁטַרְעַקְט אֹוִים דִּי הַעַנְטָלָאַךְ
אֹן מִיטַ דִּי לְעַצְטָע כְּחֹותַ רַופַט עָר :

— מאמע, מאמעלע מײַינְע !

וּוּ דָוֶךְ' חַלּוֹם הַעֲרָט עָר דָעַר מַאֲמָעַם קוֹל. עָר
פִּיהַלְט נַאֲרַ, וּוּ זִי נַעֲמַת אַיְהָם אַוְיַף דִּי הַעַנְטַ
מַעַרְט אַרוּם אַיְהָר נַאַסְעַן הַאַלְגַן. אֹן זִי טְרַאַגְט אַיְהָם אַיְן
מִיטָעַן שְׁטוּרָם, טְוַלְיָעַט אַיְהָם צַו זִיךְ אֹן רַעַדְט שְׁטִיל : אֹוִים-
גַעַמְאַטְעַרְט קִינְד מִינְסַם, אַינְגַעַלְעַ מִינְגָעַר...
—————

נאכְדָעַם אֹז דָעַר וּוּאַסְעַר - מעַנְשׂ פָּוֹן זַוְמָפַ

געקומען און האט איהם געומוטשעט און ערגעץ וואו געלעלפט. ער האט זיך געווארפער, געצאנפלט און גע- וועהרט, אבער צוישען די משונה/דיגע מענשען, וואס פלא- גען מיט מאדנע הווית אַרומשפרינגען אַרומ איהם, האט ער זיין מאמען ניט געזעהן, אליאן איז ער געזען, און דער ווא- סער-מענט, איז ווידער געקומען, האט איהם אַ כאָפ געטאן, צונגעשטיקט און זיך גענומען מיט איהם אַרונטערלֿאַזען טיעפ- טיעפ אין פאר'כישוף'טען זומפ...

פלוצלונג פיהלט ער, ווי די מאמע רײיסט איהם אַרויים און ער שווימט, שווימט אַרויים פון אַפְּגְּרוֹנְד, און ס'ווערט איהם אַזְוִי גּוֹט, לֵיכְט — ער עפֶנְטֵד די אויגען און פאר- וואונדערט זיך, ער ליגט גָּאָר אַין דער מַאֲמָעָם בעט און עפֶעְמֵס אַזְוִי שְׂטִיל אַין שְׁטוּב. נאכט. דער לאָמָפ מיט דער טנקעלעד שיין ברענט אויפֿן טיש. אַ סְּךְ רְפּוֹאָה- פְּלֻעַשְׁלָאָךְ שְׁטָעָהָעָן אַנְגְּנַעַתְּעַלְּטֵן נַעֲבָעָן דער בעט אַוִיפֿ אַ שְׁטוּלָה. אַיִּינְסָם גַּעֲפָלְט איהם, אַ שְׁמַאְלָעַנְקָע, אַ רְוִיטִינְקָע. ער גִּיט בָּאַלְד אַ קְלָעָר: מַעַן וּוּעַט קַעַנְעָן מִיט אַיִּהְר אַרְוִיפֿ שְׁעַפְעָן בְּרוֹנְטְּ-זּוֹאַסְעָר. ער קוֹקְט זיך אַרְוּם און פָּאַרְוּאוֹנוֹ- דערט זיך נאָך מְעהָר. די מַאֲמָע טוֹט עַפְעָם גָּאָר נִיט אַין שְׁטוּב, נָאָר זִיצְט עַפְעָם אַיִּינְעָן אליאן בַּיִּים טִיש, דָעַם פְּנִים בָּאַחַאלְטָעָן אַיְן די העַנְט אַון ער קָעָן נִיט ווּיסְעָן צִי זִי שלאַפְט, אַדְעָר זִי טְרָאָכְט, נָאָר דָעַם אַפְעָנָעָם „זַיְדָעָנָס תְּהִילִים“ מִיטֿן לְעַדְעַרְנָעָם רָוקָעָן דְעַרְזָעָהָט ער אַונְטָעָר אַיה- רָע עַלְעַנְבּוֹיגָעָן אַון ער קְלָעָרְט: וּוּאָס זִיצְט עַפְעָם דִי מַאָ-

מע אַזְוִי? אַון ער רְוֶפְט זִי:
— מאמע!

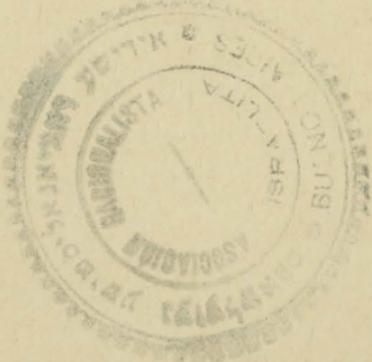
ער פָּאַרְוּאוֹנוֹנְדָעָרְט זיך, ווי פָּאַרְעַנְדָעָרְט זִיּוֹן קוֹל אַיּוֹן,

און איהם דוכט, או די מאמע האט איהם ניט דערהערט;
מעהָר ניט איהָרַע עלענְבּוֹיגְעַנְס האַבּוֹן עַפְעַם אַזְיַטְעַר גַּעַן
טָאַן אָוָן עַר רַוְפְּטַן נָאָר אַמְּאָל:
— מאמע!

ער קען ניט פֿאַרְשְׁטָעָהָג, וּזְאָם די מאמע האט זיך אַזְוִי
צּוּמִישֶׁת אַוְיפְּגַעַהוּבוּבָן אָוָן פֿאַלְטַן צּוּ מִיט אַגְּעוּוֹין צּוּ אֵיהם.
אַכְּבָּר פֿוֹן אַיְהָרַע טְרֻעהָרָעָן וּוּעָרָט אֵיהם אַזְוִי גַּטְט אָוָן לִיְּבָּרָא
ליַּך אַוְיפְּזָן חָאַרְצָעָן. זַי קוּקָט אֵיהם אַיְן די אַוְינְגָעָן, וַיְיַי זַי
וּזְאָלְטַן זַיְך ניט גַּעֲנְלוֹיבָטָן, אָוָן פֿוֹן אַיְהָרַע בְּלִיק צְאַפְּעָלָט פֿרְיוּיָה
דיַג זַיְין נְשָׁמָה. אַכְּבָּר אַיְהָרַע אַוְינְגָעָן קוּקָעָן אֵיהם מַאַדְנָע
אוּיָם, אַזְעַלְכָּעָן רְוִיטָעָן, אַנְגַּעַצְוְנְדָעָן. עַר קוּקָט אָוָן וּוּאָוָן
דּוּרָט זַיְך: פֿוֹן וּוּאָנְגָעָן זַיְינָעָן בַּיְיַי דּוּר מַאַמְּעָן אַזְעַלְכָּעָן אוּיָם
גַּעַן גַּעֲוָאָרָעָן מִיט אַמְּאָל? נָאָר עַר פֿיְהָלָט, אוּסְטְּרוּיָה
עַפְעַם ניט צּוּ פֿרְעָגָעָן אָוָן עַר קוּקָט אַיְהָרַע שְׁטוּמָן אָן.

זַי גַּלְעַט אֵיהם צְאָרָט דּוּם שְׁטָעָרָעָן אָוָן רְעַדְתַּמְּשָׁלִיל:

— אַוְיסְגַּעַמוֹטְשָׁעַט קִינְד מִיְּנָסָם, אַוְינְגָעָלָעָן מִיְּנָסָם...



א געשלעג.

ביי די אינגלעך אויז אונגענאנגען א מלחה.
נאך מיט די חומשיים אונטער די ארעטס האבען די
קלענערע כתות פארנאקט גלייך נאכ'ן חדר, געשפיעלט זיך
אוין „בארג סיינַי“.

דער „בארג סיינַי“ — א לאנגער, פלאטשיגער שטיין,
האלב א פרגראָפֿ בענער אוין מיט'ן ניט ברוקירטען, זאמדייגען
שוחל-הייפֿ, אויז פון די אינגלאָך פֿאָרנוּמָעָן אָוּן אָפְּגָעְלִיְּדִיגְּטָן
געוואָרָעָן :

— מיין באָרג סיינַי !

— אָרָאָפֿ ! מיין באָרג סיינַי !

אוין אוין פלאנטער האבען זיך זיך, ווי ווֹרוּבְּלִיעָם גע-
וואָלְגָעָרט אוין שטויבִּיגְעָן זאמָה, געשטופְּט זיך אָוּן געדראָץ
פעט זיך אָוּפְּזָן שטיין :

— איך בין משה רבינו !

— ניינַ, איך שטעעה שוין, איך בין משה רבינו !
דער פֿאָרְגָּאָקָט אויז געוווען אָז ומעדידיגער, אָגָּלְדָּעָנָר.
צונטער-רוּיט אויז ערגען ווּוִיט הִינְטָעָרֶן דאָך פֿוֹן דער הוּי-
כער שוחל מיט אָרָאָנד די זוֹן פֿאָרְגָּאָנָגָעָן. אַיבָּעָר די אַינְגָּ-
לָאָך קָעֵפָ אָז דער דִּינְגָּר טְרוּקָעָנָר שטויבִּ צְזָאָמָעָן מיט'ן
געטומָעָל געהאנגען ווי אָונְבָּאוּעָנְגָּלִיך אָזָן דער לוּפְטָן, דאָ-
אוּן דָּאָרְטָעָן האבען וואָלְקָעָנְדָּאָך קָאָמָאָרָעָס רִיטְמִישׁ גע-
וּוִיגְטָן זיך צוּוִישָׁעָן הִימָּעָל אָזָן ערָדָן. זְשָׁוּקָעָם האבען נאכ'ן-

נאנד אין מיטען פלייהען בלינד זיך אָנגעקלֿאָפֶט אָן די אַלטָּע
ווענט פון שוחל, פְּלַעֲגָעָן אָמְגָעִירִיכְט אָרְנוֹנְטְּרָפְּאָלְעָן אָן נִיט
בָּאוּיְיָזָעָן צְזָזָמְעָנְצָזָהָמָעָן דִּי אָונְטְּעָרְשָׁטָע דָּוְרְכְּוִיכְּטִיגָּע
פְּלִינְגָּלְאָךְ.

וואָ פון הָעָלָעָר הָוִית פְּלַעֲגָעָן שְׂוֹאַלְבָּעָן פְּלִינְק אָרוֹוִיסְ
פְּלִיהָעָן פון אָונְטְּעָר דִּי שִׁינְדָּעָל דָּעַכְּבָּר פון דִּי בָּתִּי מְדֻרְשִׁים
פון אָונְטְּעָר דָּעָם הָוִיכָּעָן שְׂוֹהָלְ-דָּאָךְ אָן זֵיכְר צְפִּילְיהָעָן מִיט
אָ צָאָרְטְּעָר סְוּוִיטְּשָׁרִיְּיָ, אָרְנוֹנְטְּרָפְּאָלְעָן, וְוִי גְּעוֹזָרְפָּעָן
שְׁטִינְדָּלְאָךְ, צָו דָעָר סָאמָעָר עָרְד אָן בָּאָלְד פְּיָיל פון בּוֹינָעָן
זֵיכְר הָוִיבָּעָן אָין הִימָּעָל.

פָּאָרְרִיְּסָט וְוָאוֹ אָינְגָּעָל דָּעָם קָאָפְּ אָן דָּעַרְזָעָהָת אָ
פְּלַעְדָּעָר-מוֹיזָא פְּלַאָטְעָרָט אָין דָעָר לוֹפְּט, וְוִי אָן אָפְּנְגָּעָלְאָפֶט
בְּלַעְטָעָל פון וּוֹינְטָא, אָן, דָוְכְּט זֵיכְר, וְוִוִּיסְמָאָלְיָין נִיט וְוָאוֹ צָו
פְּלִיהָעָן, פְּלַעֲגָט עָר זֵיכְר צְוָרְיָיָעָן :
— אָ וְוִוִּיסְמָע זֵיכְר אָחָעָר ! נִיכְּבָּר, אָ וְוִוִּיסְמָע זֵיכְר, וְוּטָט
עַם זֵיכְר צְזִיחָעָן !

די עַבְּרִי-אִינְגָּלְאָךְ הָאָבָּעָן זֵיכְר גַּעַשְׁפִּיעָלָט אָין קְנָעָפָּ
לְאָךְ אָדָעָר גָּאָר גַּעַטְשָׁאָטְעָוּט דָעָם הִימָּעָל אָן הָאָבָּעָן זֵיכְר
נָאָר דָעַרְזָעָהָן אָמְחָנָה פּוֹינְגָּעָן צִיהָעָנְדִּיג אִיבְּעָרְבִּין הִימָּעָל אוֹפְּ
נָאָכְטָל-לְעָגָר, פְּלַעֲגָעָן זֵיכְר זְוִוְּנָגָעָן אָין כָּאָר :
... סְקָאָרְעִי, סְקָאָרְעִי, דִּי שְׁטִיבָּעָלָע בְּרָעָנְטָא.
וְוָאָרָף אָרָאָפְּ אָ בְּיוֹטָעָלָע גָּעָלָד...

אַלְזָ הָאָט גַּעַרְוִישָׁט, גַּעַזְשָׁוּמָט, וְוִי אָן אָנְגָּעָצְוִיגָּעָנָע
סְטוֹרָנָע וּוְאָלָט דִּי גָּאנְצָע צִיְּטָ וּוּבְּרִירָט אָין דָעָר לוֹפְּט. נָאָר
די פָּאָרְהָאָרְעָוּטָע אִידָּעָן פון דָעָר שְׁטָעְדָּטָעָל הָאָבָּעָן גַּעַ
איְוִילָט דָוְרְכִּין שְׂוֹהָלְ-הִוִּיפְּ צָו מְעָרָב אָין דִּי בָּתִּי מְדֻרְשִׁים אָרְיוֹן,
גַּעַוְוִישָׁט זֵיכְר דָעָם שְׂוִוִּיסְמָ פון דִּי פְּנִיםְעָר אָן קִיְּן אָכְטָ נִיט

געלייגט אויפּן קינדיישען טומעל. איבער זיך האט זיך דער
הימעל מיט טונקעלע פאסען באציגגען, ווי קנייטשען וואל-
טען זיך אויסנגליגט און איהם צונגגעבען א פארטראקטען
פארנטאכטינגען אויסזעהן.

באים „בריגסיני“ האט אין מיטען טומעל א שניידיג,
קוויטשיג קול'כעל זיך שייעור צוואוינט :
— אווי, אווי... דער הויז מיינער ! מיין הויז!
„בויטע“, וואס שלעפסטו זיך ? ! דו צורייסט מיר דעם
הוויז, צו-רייסטו !....

צאלקעלע „בויטע“, און אפגעפאשעט, אנגעבלאוזען אינ-
געל, ווי א פענבר, האט זיך אינגעקרעמעפט און יאנקע-
לע'ם פיסעל, זיך אינגעשפֿאַרט און שטיין און מיט'ן גאנ-
צען בה איהם געשלעפעט אָרְוֹנְטָעֵר פֿוּן „בריגסיני“. —
— „בויטע“ לאו אָפ בעסער... — האט דער קול'-
כעל געסטראאשעט.

— ניין „פרענעלע“ איך ניט אָפְּלָזָעֵן, דו רופסט זיך
איבער...
... איבער...

יענקעלע „פרענעלע“, און אויסנצעיזיגגענער אויפּן בייד-
כעל האט מיט איזן האנט געהאלטען איזן דער הויך דעם
הווש און מיט דער צוויתער זיך געדראפעט און שטיין ; גע-
שריען, איז מען צורייסט איהם דעם הויז, דערפֿהילט, איז
אט-אט שלעפעט מען איהם אָרְוֹנְטָעֵר — האט ער זיך פרו-
בירט אָנְכָּאָפָּעֵן מיט דער צוויתער האנט, זיך פֿאָרגּעָסָעֵן איז
אָרוּיסְנְגּוּלְאָזָט דעם הווש.

— דער הווש ! דער הווש פֿאָלֶט ! — האט יענקע-
לע „פרענעלע“ מיט פֿחַד אויסנערשריען, און גלייך דערזעהן,

ווײַ דער חומש האט צועפענט די טאַולען, ווי אַ פֿוינעַל די פְּלִיגְלָעַן, זיך אַיבְּעֶרְגְּעַקְּלִיעַט אַיבְּעֶרְן שְׂטִיֵּן אָונְן צְוַעַפְּעַנְן.
טער אַרְוָנְטַעְרְגַּעְפְּאַלְעַן אָין זַמְּדָה.

— „בּוֹיטַע“ לָאָז אָפְּ! הִית זיך טְרַעַט נִיטַּ! הָאַ
בְּעַן אַנְגָּהָוִיבְּעַן שְׁרִיְעַן די אַינְגְּלָעַן אָוָן־אָין קְנוּיל זיך אַ
וּאָרְפַּ גַּעַטְאַן אַוְיפְּהַוִּיבְּעַן דָּעַם חָוְשַׁ.

— כְּהָאַבְּ דָעַר עַרְשְׁטָעַר אַוְיפְּגַּעְהַוִּיבְּעַן, מִיר קְוַמְּטַ
אַ קְוַשְׁ טָאַן, — האט אַ אַינְגְּעַל פְּאַרְסְּפַּעַט אַרְוִיסְגַּעַרְעַדְטַ.
— וְוָאוּ קְוַשְׁטָוּ וְוָאוּ? דָּסְטַ אַרְטַ וְוָאַסְטַ אַזְן גַּעַפְּאַלְעַן
דָּאָרְפַּ מָעַן אַ קְוַשְׁ טָאַן, — האט זיך אַרְיִינְגְּעַמְּישַׁט אַ אַינְגְּעַל
מִיט שְׁטַעְכְּבָדְגַּעַ אַוְינְגְּלָאַךְ אָונְן מִיט זַוְמַעַר שְׁפְּרִינְקְלָאַךְ.

— אַוְועַקְ, דוּ „גַּעַלְעַר רְמַאי“ — וְוַיְסַט אַלְיוֹן נִיטַּ,
„פְּרַעְגְּעַלְעַ“ דָּאָרְפַּ אַ קְוַשְׁ טָאַן — האט אַ מְרוֹזְעַוְאַטְעַר אַיְנָ-
גַּעַל נִיט גַּעַהְעַרְטַ, וְוָאַסְטַ מָעַן רְעַדְטַ אָונְן זיך אַרְיִינְגְּעַמְּישַׁט,
— „פְּרַעְגְּעַלְעַ“ האט דָאַךְ דָעַם חָוְשַׁ אַרְוָנְטַעְרְגַּעְוּוּאַרְפַּעַן...
— „בּוֹיטַע“ אַוְינְ, האבעַן אַנְדְּרַעַ אַז אַנְגְּבָאַפְּטַ, —
בִּידְעַ זַיְנְעַן שְׁוֹלְדִּיגְ, בִּידְעַ דָּאָרְפַּעַן אַ קְוַשְׁ טָאַן, האבעַן די
אַיְנְגְּלָאַךְ גַּעַפְּסְקָנְטַ.

„יְעַנְקְעַלְעַ“, „פְּרַעְגְּעַלְעַ“ האט זיך אַיצְטַ, אָהָן דָעַם
חָוְשַׁ, גַּעַהְאַלְטָעַן פְּעַסְטָעַר אָונְן שְׂטִיֵּן, אָונְן שְׁנִיְידִיגְ גַּעַקְוּוֹיְ-
טְשַׁעַטְ.

— „בּוֹיטַע“, „בּוֹיטְרוֹקְ“, די עַבְרָה אַוְיפְּ דִּין קָאָפְּ,
לָאָז אָפְּ!

צַאלְקְעַלְעַ „בּוֹיטַע“ האט אַכְבָּר מִיט אָן אַנְגְּעַ-
גָּאַסְעַן רְוִיטִיגְ פְּנִים עַקְשְׁנוֹתְדִּיגְ אָונְן תְּסֻעְוּוֹאַטְעַ וְוִי אָן עַקְ-
סָעַל, נָאַךְ אַלְזִין אַיְהָם נִיט אַפְּגְּנְלָאַזְעַן.

— בויטע לאו אפ! — האבען די איבעריגע זיך צו
אייהם א ווארפ געטאן, — מירן דיר די זויטען צוקיילען...
יענקעלע „פרעגעלע“ האט זיך דערפהיהלט פרוי, האט
ער זיך היציג א רים געטאן פון שטיין, פאָרלאָרבען די היטעל,
ארויפגעלאָפֿען אויף צאלקעלע „בויטע“, זיך אַנגעציעלט מיט
די שוואָרצע אַויגלאָך און אַנגעהויבען זיך קלאָפֿען אַין האָר-
צען און שווערעוֹן, ווי א גרויסער:

— זוי איך בין אaid, ב'וועל דיר צוממיהדען...

— טו א קוש דעם חומש, — האט איהם א אינגעַל
צונגעראגען זיין חומש.

— א קונץ ווייזט ער! פֿאָר א פום שלעפט ער זיך
גאָר, דער „בויטע“, — האט זיך יענקעלע געקאָכט — דעם
חומש צוּלִיעַב איהם אַראָפֿגעוֹוָאָרְפֿעַן.

צאלקעלע אייז נאָך רויטער געווֹאָרְבָּעָן, געפֿיהלט, אַז
די אַינְגָּלָאָך זיינען ניט אויף זיין צה, האט ער זיך אַנגָּדָרְזָן
דעלט און א בּוֹרְטְּשָׁע געטאן:

— וואָס רופְּסָטוֹ זיך אַיבָּעָר, וואָס?

— אַט רופְּאֵיך דיר טאָקָע אַיבָּעָר, — האט יענקעלע
געפֿיהלט זיך פֿאָרְן גּוּרְעַכְּטָעָן:

— בויטע!

— **פרעגעלע!**

— וואָס רופְּסָטוֹ זיך אַיבָּעָר, וואָס? — האט יונ-
קעלע זיך אַנגָּעַצְּנוֹנְדָּעָן אַז אַנגָּעַהוֹיְבָּעָן די סְדָּרָה אויף דָּאָם
ניִי, — מײַינְסְטָן ב'וועל דיר שווֹוִיגָּעָן....

— מײַינְסְטָן, כ'הָאָבָּ מָוְרָא פֿאָר דִּיְר ? — אַז
אייהם געהנטער אַז דִּי אַוְיגָּעָן גּוּרְאָכְּבָּעָן יענקעלע, געפֿיהלט
אוֹ דִּי אַינְגָּלָעָך קוּוּלְעָן אַז פּוֹן אַיהם, אַז זיך נאָך מעָהָר גַּע-

היצט. — מיינסטע כ'האָב מורה פֿאָר דִּיר, וויל דַּו בְּיוֹטַ מִיט

אָכָּפַע הַעֲכָר, כ'גַּעַת מִיט דִּיר, "איינַס אֹוֵיפַ אַיִינַס".

בַּיִּי דַּי אִינְגֶּלֶץ הַאֲבָעָן זַיְךְ דַּי אַוְיגֶּלֶץ צְוִינְקָעַלֶּט:

— איינַס אֹוֵיפַ אַיִינַס, — האָט זַיְךְ בַּיִּי אָסְ אַרְוִוִּס-

געַכָּאָפַט, — "פֿרְעַגְעַלְעַ" אַיזְ גַּעֲרַעַכְתְּ... מַאַךְ אָקָרָאָחָד.

די אִינְגֶּלֶץ הַאֲבָעָן גַּעַמְאָכְט אָקָרָאָחָד.

— נַי, גַּיבְ זַיְךְ נַאַר אָטְשַׁעַפְעַ, — האָט יַעֲנְקָעַלְעַ פֿרְעַ-

גַּעַלְעַ הַעֲלְדִּישַׁ זַיְךְ גַּעַשְׁטַעַלְטַ מִיט אָזִיט אָוֹן מִיט דַּי לְוִי-

פֿינְגַּע אַוְיגֶּלֶץ נַאֲכַנְגָּעַקְעַט צְאַלְקָעַלְעַ "בּוַיְטוּ".

— דַּעֲרַלְאָנְגַּן דַּו זַיְךְ פֿרְיהָעָר אָטְשַׁעַפְעַ!... — האָט

פֿאַוּאַלְיַע גַּעַדְרַעַתְ מִיטַּן צְיַנְגַּעַל צְאַלְקָעַלְעַ "בּוַיְטוּ".

— "פֿרְעַגְעַלְעַ" הוֹיבְ אָן! — הַאֲבָעָן אַונְטַעַרְגַּעַמְנַי-

טַעַרְטַ אָזְ אַומְגַעַדְוַלְדִּיגְעַן.

— מִישְׁ זַיְךְ נִיטְ... סְאַיזְ אַיִינַס אֹוֵיפַ אַיִינַס... — האָ-

בעַן זַיְךְ אַיִינְגַּעַשְׁטַעַלְטַ אַנְדַּעַרְטַ.

— כ'הָאָב דִּיר שְׂוִין אַנְגַּעַרְיהָרְט... — האָט יַעַנְ-

קָעַלְעַ זַיְךְ צְוִינְגְּרַהְרטַ מִיט אַפְּגַּנְגַּעַר צְוִינְגְּרַהְרטַ צְאַלְקָעַלְעַםְ רַעַקְעַלְ.

צְאַלְקָעַלְעַ אַיזְ שְׂוִין אַיִצְטַ גַּעַוּוֹעַ רַוְוִתְ וּוּיְ אַבְוָרָאָקְ,

פֿאַוּאַלְיַע אָדְרַעַה גַּעַטְאַן מִיטַּן קָאָפַ אָוֹן עַקְשְׁנוֹתְדִּיגְעַן גַּעַ-

זָגְטַ:

— דָּאָם אַיזְ נִיט אַנְגַּעַרְיהָרְט...
— דָּאָם אַיזְ יַעַנְגַּעַרְיהָרְט, יַעַנְגַּעַרְיהָרְט!
— האָ-

בעַן אַוְיפְּגַעַהוַיְבָעַן אַגְּשָׁרְיִי דַּי אִינְגֶּלֶץ.

צְאַלְקָעַלְעַ "בּוַיְטוּ" האָט אַלְזַ גַּעַשְׁאָקָעַלְטַ מִיטַּן קָאָפַ

אוֹן זַיְךְ גַּעַהְאָלְטָעַן בַּיִּי זַיִינַס:

— דָּאָם אַיזְ נִיט אַנְגַּעַרְיהָרְט.

— ניב איהם א שטארקערען טשעפע ! — האבען אויפגעהעצט יענקלען די איבעריגע אינגלאך .
— כ'וים אליאן... — האט זיך שוין יענקלע גע- פיהלט גאר תקייפ און אביסעל שטארקער זיך צונגרירהרט מיט'ן פינגער .

— אングערירהרט, אングערירהרט, מיר זיינען עדות ! — האבען די אינגלאך ווידער אויפגעהוויבען א געשמי .
— נא דיר אפ , — האט שוין צאלקעלע געזעהן, או ער קען ניט העלפען — און זיך מיט'ן זעלבען אופן פאוואץ .
לייע זיך צונגרירהרט מיט'ן פינגער צו יענקלעס רעקה .
— זואם שלאנסטו זיך, זואם ? — האט יענקלע
מייט א געמאכטען געווין זיך פלוצלאנג א ווארפ געטען אוייפ צאלקעלען .
ביידע האבען זיך אַרומגעכָּאָפְּט און זיך גע-
נומען קוליען אין זאמד, ווי אין א וויכער פערינען, אוייפ-
הויבענדיג א וואלקען שטובי .

אלע אינגלאך האבען זיך איבער זוי איבערגעבעיגען און ניגעריג נאכגעפאלגט, געציגגען דעם קארזאהד לוייט זוי האבען זיך געקיקעלט, האבען אויפגעפאמט און געוואָז רענט :

— אוייפ'ן שטיין, אוייפ'ן שטיין קייקעלט איהר זיך אroiפֿ ! אן דער זויט, אן דער זויט ! ...

— מאמעם מיינען, שקצימים, זואם הרג'עט איהר זיך ?
— האט זיך פלוצלאנג דערהערט לאח דער שמש'טעם קול,
א הויכען, טורךען אידענען, מיט בראדווקען האר אוייפ'ן פנים, פאר וועלכער זוי האבען מורה געהאט און זיינען גע-
ווען זיכער, איז קען אפטאן א כישוף .

— גולנים, וואם לאזט איהר אידישע קינדרער זיך שלאָ-
גען, ווארט איך וועל דערצעהלהען אייערע טאטעם....

זי האט אַנְגַּעַכְּפָט יַעֲקֹבְלָעֵן מִתְּצַלְקָעַלָּעֵן אָנוֹ זַיִ-
אויפגעהויבען פון זאמד.

נאָך צוחיצט פון געשלעג האבען זיך צום אַנְהָוִב גָּאָר
נִיט גַּעֲזָעָהן וּוּרְעָר עַמְּה האט זיך אויפגעהויבען, אָנוֹ בַּיִדְעָה אָ-
בען אויף אַמְּאָל אַרְוִיסְגַּעַפְּלָאָצֶט :

— אָ, וּוּרְעָר האט בעסער געגעבען? ...

בָּאָלָּד אַבְּעָר האבען זיך זיך אַרְים גַּעֲטָאָן אָנוֹ אַפְּגַּעַלָּאָ-
פָּעָן צו די אַיְבָּעָרִינְג אַיְנְגָּלָאָך, וּוּסְמַחְמַח האבען זיך צַוְעָהָט אַיִ-
בָּעָרָן שָׁוֹל הַוִּיפְּטָה.

— די הַוְּטָלָעָן נָאָט אַיִּיךְ אַיְיָרָע, — האט מען זיך
מייט אַבְּזָוְנְדָעָר פְּרִיְנְדְשָׁאָפְּט אַנְטְּקָעָגָעָן גַּעֲטָרָאָגָעָן די הַיִּתְ-
לָעָן. — לאָז, כְּיוּלָה דִיר אַפְּפָוְלָעָן פָּוָן הַיְנָטָעָן, — האבען
נאָך אַנְדָעָרָע גַּעַהְאָלְפָעָן.

— פָּאָרְגָּעָסְט נָאָר נִיט, בַּיִדְעָ דָעַם חֻמְשָׁ אַקוֹּשׁ טָאָן
— האט דַעְרָמָאנְט דָעָר אַיְנְגָעָל מייט די זָוְמָעָר שְׁפְּרִינְקָעָלָאָך.
שְׁטוּרָעָנְסָמָה האבען זיך אוֹסְגַּעַשְׁאָטָעָן אַיְבָּעָרָן זַאְמָדִ-
גָעָן הַיְמָעָל. אַ וּוּילָע שְׁפָעְטָעָר האבען זיך די טָאָטָעָם
אַרְוִיסְגַּעַשְׁאָטָעָן פָּוָן די בַּתְּיִ מַדְרָשִׁים, אָנוֹ די אַיְנְגָּלָאָך האבען
זיך גַּעַלְאָזָט גַּעַהְן אָהִיָּם.



1